

## N:o 52.

Ank. till Riksd. Kansli den 29 April 1884, kl. 10 f. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag till uppförande af ett kronohäkte i Norrbottens län.*

(1:a U. A.)

Kongl. Maj:t har uti en den 21 nästlidne Mars afgifven, till Stats-Utskottet remitterad proposition (N:o 32), under åberopande af de vid Kongl. Maj:ts proposition af samma dag med förslag till lag om upphäfvande af strafflagens stadganden angående fängelsestraff vid vatten och bröd fogade utdrag af statsrådsprotokoll öfver justitieärenden, föreslagit Riksdagen att för uppförande af ett kronohäkte i Pajala bevilja ett anslag för år 1885 af 14,300 kronor.

Af nyssberörda statsrådsprotokoll inhemtas, att förevarande framställning hufvudsakligen föranledts af Kongl. Maj:ts ofvanomförmälda proposition om upphäfvande af strafflagens bestämmelser angående fängelsestraff vid vatten och bröd, enär bristande utrymme i cellfängelserna utgjorde ett väsentligt hinder för denna förändrings genomförande.

Beträffande behovet af cellfängelser i Norrbottens län upplyser statsrådsprotokollet vidare, att Fångvårdsstyrelsen i utlåtande den 11 sistlidne Februari anført att detta län med sin öfver en vidsträckt yta glest spridda befolkning vore i förhållande till rikets öfriga provinser synnerligen illa lottadt med afseende på cellutrymme, och att under senare åren otillräck-

ligheten deraf i synnerhet vid kronohäktet i Haparanda, som vore afsedt för Torneå domsaga och Haparanda stad, mer och mer framträdt, i det att i detta häkte med 16 celler under år 1882 i medeltal dagligen förvarats 22 fångar, hvilket fångantal vissa dagar uppgått till 27, så att emot hvad med cellsystemet varit afsedt två fångar måst förvaras i samma cell; att denna olägenhet icke såsom i öfriga delar af riket med deras lätta samfärdsmedel kunnat afhjelpas genom straffångars förflyttning till andra fängelser, der bättre utrymme funnits; att Fångvårdsstyrelsen derföre länge varit betänkt på en framställning för afhjelpande af detta behof och derför vidtagit förberedande åtgärder, då Pajala kommun i början af nästlidna år hos styrelsen gjorde förfrågan om och under hvilka vilkor ett kronohäkte med lämplig tingstad kunde uppföras i Pajala, samt under hvilka vilkor tingstaden kunde upplåtas för begagnande vid lagtima ting och andra sammanträden inför härads- och egodelningsrätterna; att sedan Fångvårdsstyrelsen låtit upprätta ritning och kostnadsförslag till ett kronohäkte med 12 celler, jemte tingshusbyggnad, för en kostnad af 20,000 kronor, deraf 5,700 kronor belöpte å tingshuset, Pajala sockens tingshusbyggnadsskyldige vid kommunalstämma den 18 November 1883 förklarar sig villiga att till byggnaden bidra med 5,700 kronor, äfvensom att till byggnadens uppförande upplåta en plats, som vid afvittring blifvit afsatt för allmänna byggnader inom Pajala by; att för tingshusbyggnadens underhåll de byggnadsskyldige förpligtat sig att till fångvården utbetala från och med det år, under hvilket byggnaden blifvit godkänd, 50 kronor under hvarje af de 20 första åren och under följande år 100 kronor; att Fångvårdsstyrelsen ansett uppförandet af ett kronohäkte i Pajala vara att föredraga framför utvidgning af kronohäktet i Haparanda; att då afstånden från Enontekis, Jukkasjärvi och Pajala till Haparanda vore respektive 37, 27 och 17 mil, och en resa från Pajala till Haparanda och åter medtog en tid af sex dagar, insåges lätt icke endast hvilket ökadt strafflidande förorsakades den som, ofta under svåra väderleksförhållanden, med fångskjuts inforslades till Haparanda, utan äfven hvilka betydliga transportkostnader deraf tillskyndades statsverket; att i medeltal verkställes 40 transporter om året från Pajala till Haparanda, och då kostnaden för hvarje sådan transport i medeltal uppginge till 75 kronor, kostnaden för samtliga transporter kunnat beräknas till omkring 3,000 kronor årligen; att i betraktande häraf det syntes styrelsen som om uppförandet af ett kronohäkte i Pajala, som vore beläget der Torneå och Muonio elfvar jemte de långa dessa elfvar löpande vägar sammanstötte,

och der nödig tillsyn å häktet samt läkare- och själavård kunde beredas, skulle vara för det allmänna vida fördelaktigare än tillbyggandet af kronohäktet i Haparanda, helst de ökade administrationskostnader, som ett nytt häkte i Pajala nödvändiggjorde, icke komme att öfverstiga de årliga transportkostnaderna; att slutligen det ifrågasatta kronohäktet ansetts böra byggas af trä, enär i den trakt, der ifrågavarande kronohäkte skulle uppföras, andra dugliga byggnadsmaterialier än trä måste hemtas på långa afstånd med betydlig tillökning i byggnadskostnaden; att i detta nordliga klimat alla byggnader uppfördes af trä och vore betydligt varmare än stenhus; samt att vid inträffande eldsvåda i en cellfångelsebyggnad af trä någon fara för de deri förvarades räddning ej gerna kunde finnas, då en vaktkonstapel hela dygnet om vore posterad i cellkorridoren.

Under åberopande af hvad här ofvan blifvit anfördt samt under förutsättning att Kongl. Maj:ts ofvanberörda proposition om upphäfvande af strafflagens stadganden angående fängelsestraff vid vatten och bröd vinner Riksdagens bifall samt enär vid sådant förhållande en utvidgning af rikets cellfångelser och kronohäkten skulle blifva af behovet påkallad, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts förevarande framställning om uppförande af ett kronohäkte i Pajala, helst de ökade administrationskostnader, som genom häktets inrättande blifva en följd, icke skola komma att öfverstiga de nuvarande kostnaderna för fångtransporter från Pajala till Haparanda.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen, under förutsättning att Kongl. Maj:ts proposition om upphäfvande af strafflagens stadganden angående fängelsestraff vid vatten och bröd vinner Riksdagens bifall, må för uppförande af ett kronohäkte i Pajala bevilja ett anslag för år 1885 af 14,300 kronor.

Stockholm den 28 April 1884.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

---